

حرکت

شماره ۶ - پاییز ۱۳۷۹

ص ص : ۷۳-۹۳

بررسی نگرش صاحبنظران، پژوهشگران و مدیران حوزه ورزش پیرامون ساختار و تشکیلات جدید ورزش دانش آموزی

دکتر عباسعلی گائینی

استادیار دانشگاه تهران

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی نگرش صاحبنظران، پژوهشگران و مدیران حوزه ورزش پیرامون ساختار و تشکیلات جدید ورزش دانش آموزی بوده است. بدین منظور، پرسشنامه دست سازی تهیه و بین ۲۳۵ نفر از استادان دانشگاه در رشتۀ تربیت بدنی، مدیران بخش های مختلف حوزه ورزش، مدیران ستادی وزارت آموزش و پرورش توزیع شد که ۱۸۷ نفر آنها ۶۹ نفر خانم و ۱۱۸ نفر آقا) آن را تکمیل و به پژوهشگر بازگرداندند. با استفاده از روش های آماری توصیفی و استنباطی، اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه بررسی گردید و نتایج زیر حاصل شد:

- سه ساختار تشکیلاتی پیشنهادی برای حوزه ستادی تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش عبارتند از:
الف) معاون ورزش دانش آموزی با زیر مجموعه سه اداره کل ورزش مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه و پیش دانشگاهی،
ب) معاون ورزش دانش آموزی با زیر مجموعه دو اداره کل ورزش دانش آموزی دختر و پسر،
ج) سازمان ورزش دانش آموزی؛ - زنان پاسخ دهنده بر این باورند که تفکیک اداره کل تربیت بدنی پیشین به دو اداره کل تربیت بدنی پسران و دختران موجب دلالت بیشتر و اعمال نظر گستردگه تر معاونین پژوهشی در همه سطوح بر برنامه های ورزش می شود؛ - بیشتر آقا یان معتقدند تفکیک مذکور به سود ورزش دانش آموزی و در نهایت به سود ورزش کشور تمام نخواهد شد.

واژه‌های کلیدی

تشکیلات، مدیران ورزش، معاونت ورزش دانش آموزی، اداره کل تربیت بدنی پسران، اداره کل تربیت بدنی دختران

مقدمه

مدیریت یکی از مهمترین فعالیت‌های اجتماعی بشر امروزی است که در سایه آن مأموریت و هدف‌های سازمان تحقق می‌یابند (۱). پدید آمدن علم مدیریت و رشد آن در یک قرن اخیر حاصل فاصله گرفتن از اندیشه‌های سنتی است. تیلور^۱ که از اوی به عنوان بنیانگذار مکتب کلاسیک^۲ یاد می‌شود، معتقد است کارها باید تخصصی شود و برنامه‌ریزی از اجرا جدا گردد و فعالیت‌ها به کمک روش‌های مطالعه‌ای، استاندارد شوند تا کارایی سازمان به بهترین شکل ارتقا یابد (۲).

مدیران سازمان‌های مختلف با توجه به نوع فعالیت سازمان، محیط سازمان و خط مشی‌های کلی آن اقدام به انتخاب و اعمال یکی از سبک‌های مدیریت می‌کنند. در جوامع در حال توسعه، استفاده از شیوه تقلیدی از به کارگیری شیوه‌های مبتنی بر پژوهش و تحقیق، رایج‌تر است که تبعات نامطلوبی را به همراه دارد.

ساختار تربیت بدنی و ورزش از جمله بخش‌های صفت و ستاد وزارت آموزش و پرورش است که از بد و تأسیس تا کنون بنا به مقتضیات زمانی و مکانی و عمدتاً به دلیل خواسته‌های فردی مدیران ارشد آن وزارت دچار دگرگونی‌هایی شده‌است. اینکه تا چه حد ساختار مذکور متناسب با هدف‌های جامعه است، معلوم نیست، ولی روشن است ساختار سازمانی ناسازگار با هدف‌های هر جامعه، بوروکراسی بازدارنده‌ای است که کل جامعه را به بیراهه می‌برد. این موضوع مطابق نظر علمای مدیریت است که معتقدند بروز ناهمانگی بهترین و قوی‌ترین دلیل برای تجدید ساختار یک سازمان به شمار می‌رود (۷). بنابراین، بازنگری ساختار اداری از وظایف مستمر هر مدیری است.

از زمانی که دایرۀ تربیت بدنی برای نخستین بار در سال ۱۳۱۲ در وزارت معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه تأسیس گردید و سپس در سال ۱۳۱۳ به نام پیشاہنگی و تربیت بدنی نامیده شد، حدود ۶۶ تا ۶۷ سال می‌گذرد (۵). این در حالی است که در قانون اساسی فرهنگ مصوب آبان ماه ۱۲۹۰

خورشیدی، به امر تربیت بدنی و پرورش جسم دانش آموزان اشاره صریح شده است. در نوزدهم فروردین ماه ۱۳۳۵، اساسنامه جدیدی در شورای عالی فرهنگ به تصویب رسید که به موجب آن اداره کل تربیت بدنی در وزارت فرهنگ تأسیس شد.^(۳)

بالاترین سطح ساختاری و تشکیلاتی تربیت بدنی در حوزه ستادی وزارت آموزش و پرورش، در خرداد ماه ۱۳۵۷ تحقق یافت که بر اساس آن تأسیس معاونت ورزش به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسید و برای اجرا به وزارت آموزش و پرورش ابلاغ شد.^(۴) در سال ۱۳۵۸، معاونت ورزش مجدداً به اداره کل تربیت بدنی تنزل یافت. پس از آن نیز در سال های ۱۳۶۴، ۱۳۶۸، ۱۳۷۱، ۱۳۷۴ و سرانجام سال ۱۳۷۷ ساختار سازمان تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش مورد بررسی، تجدید نظر و تصویب سازمان امور اداری و استخدامی قرار گرفت. در سال ۱۳۷۷، اداره کل تربیت بدنی تحت پوشش معاونت پرورشی به دو اداره کل تربیت بدنی پسران و دختران تحت پوشش معاونت پرورش و تربیت بدنی تفکیک شد و تا به امروز امور تربیت بدنی دانش آموزان در دو بخش جداگانه، برنامه ریزی، هدایت و سازمان دهنی می شود. این در حالی است که وزیر سابق آموزش و پرورش^۱ در نامه ای به دیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور، ضمن اشاره به مطالب مهمی در مورد توسعه و گسترش ورزش قهرمانی، به عدم کارایی وضعیت موجود ورزش مدارس اذعان کرد و با ایجاد حوزه معاونت ورزش در وزارت آموزش و پرورش موافقت نمود و تجدید نظر در ساختار سازمانی موجود ورزش دانش آموزی را امری اجتناب ناپذیر خواند.

این موضوع در تاریخ ۲۸/۸/۷۶ در شورای عالی سازمان تربیت بدنی که به ریاست رئیس جمهور تشکیل شده بود، مطرح شد و موضوع تأسیس معاونت ورزشی در تشکیلات وزارت آموزش و پرورش مورد تأکید شورا و شخص ایشان قرار گرفت. به دنبال آن دیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور طی نامه ای^۲ به وزیر آموزش و پرورش وقت^۳، موافقت اصولی سازمان مذکور را با ایجاد "معاونت ورزش" در تشکیلات آن وزارت علوم اعلام کرد. با مخالفت برخی از بخش های وزارت آموزش و پرورش و عدم پیگیری سازمان امور اداری و استخدامی کشور، موضوع تأسیس معاونت ورزش در

۱- علی محمد نجفی. نامه شماره ۱۰۸۰/۷۰۰/۳/۷۶. مورخ ۷۶/۳/۴

۲- محمد باقریان. نامه شماره ۵۹۲۴ / د. مورخ ۷۶/۹/۱۰

۳- حسین مظفر.

وزارت آموزش و پرورش، بحثی جدی تلقی نشد، تا آنکه در زمان تشکیل مجدد شورای عالی تربیت بدنی، موضوع معمق ماندن تصمیم شورا در سال گذشته به اطلاع رئیس جمهور رسید. ایشان موافقت مجدد خود را با ایجاد معاونت ورزش اعلام داشتند و به وزیر آموزش و پرورش در خصوص ایجاد معاونت ورزش در وزارت آموزش و پرورش نوشتند: "به نام خدا، جناب آقا مظفر حتماً و جداً پیگیری کنید". با این وجود، موضوع تأسیس معاونت ورزش تحقق نیافت.

سرانجام در بهمن ماه ۱۳۷۷، تشکیلات جدید وزارت آموزش و پرورش به تصویت سازمان امور اداری استخدامی کشور رسید که در چارچوب دو اداره کل تربیت بدنی پسран و دختران به عنوان دو زیربخش معاونت جدیدی به نام معاونت پژوهشی و تربیت بدنی، تمشیت امور تربیت بدنی در این وزارت را متقبل شدند. این تفکیک که با هدف ارتقای سطح فعالیت‌های ورزش دانش آموزی انجام شد، مخالفت‌هایی را نیز به دنبال داشت. صاحب نظران مخالف، چنین تفکیکی را ناموفق می‌دانند و معتقدند چنین تمايزی کمکی به رشد کمی و کیفی ورزش دانش آموزی نخواهد کرد. این پژوهش برای اطلاع و آگاهی از اینکه آیا این تمايز به رشد جدیدی در ورزش دانش آموزی منجر می‌شود یا خیر و همچنین کسب نظر صاحب نظران، پژوهشگران و مدیران حوزه ورزش پیرامون ساختار و تشکیلات اخیر ورزش دانش آموزی، انجام شده است.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع توصیفی و روش اجرای آن میدانی و کتابخانه‌ای است. پژوهشگر با استفاده از یک پرسشنامه، وضعیت حال حاضر تشکیلات ورزش دانش آموزی را در بخش ستاد بدون هرگونه سمت‌گیری و ارزش‌گذاری توصیف کرده است. با توجه به ماهیت این روش تحقیق و برای توصیف مناسب یافته‌های حاصل از آن، از استاد، مدارک موجود و در دسترس و منابع کتابخانه‌ای نیز استفاده شده است.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این پژوهش را استادان دانشگاه در رشته تربیت بدنی، مدیران سازمان‌های مختلف ورزشی، بخشی از مدیران ستادی وزارت آموزش و پرورش، رؤسای انجمن‌های ورزشی و کارشناسان مسئول تربیت بدنی در بخش‌های ورزش دانش آموزی پسran و دختران و مدیران کل اداره گذشته ادراة

کل تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش تشکیل می‌دهند. تعداد نفرات مورد تحقیق ۲۳۵ نفر بود که ۱۸۷ نفر (۶۹ نفر زن و ۱۱۸ نفر مرد) پرسشنامه را تکمیل کردند، از این رو به عنوان نمونه پژوهش مد نظر قرار گرفتند.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات

وسیله‌ای اصلی جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه دست‌ساز بوده است. این پرسشنامه شامل دو بخش است که بخش اول آن مشتمل بر ۱۱ سؤال بسته برای کسب اطلاع از موقعیت‌های مختلف پاسخ‌دهندگان و بخش دوم مشتمل بر ۴۹ سؤال بسته برای دستیابی به دیدگاه‌های جزئی پاسخ‌گویان در خصوص تفکیک تربیت‌بدنی حوزه ستادی وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.

روش آماری

برای توصیف، مقایسه و نمایش یافته‌های تحقیق، از روش آمار توصیفی، (جداول فروانی و نمودارها) و به منظور تجزیه و تحلیل آنها در روش آمار استنباطی (آزمون آماری اسکور) روابط بین دیدگاه‌های زنان و مردان جامعه پژوهش مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌های تحقیق

الف - بررسی توصیفی ویژگی‌های شخصی پاسخ‌گویان

۳۷ درصد از پاسخ‌گویان، زنان و ۶۳ درصد بقیه، مردان بودند. میانگین سنی نیمی از آنان، ۳۶ تا ۴۰ سال بود. ۴۹ درصد پاسخ‌گویان زن مدرک کارشناسی داشتند در حالی که در بخش مردان، ۳۱ درصد، از سطح تحصیلی کارشناسی ارشد برخوردار بودند. تنها ۸ درصد زنان، درجه دکترا داشتند، در حالی که دارندگان این مدرک در بخش مردان، ۳۷ درصد بود. ۷۳ درصد افراد پاسخ دهنده دانش‌آموخته رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی بودند. ۸۶ درصد از کل پاسخ‌گویان در زمان پاسخ دادن به سوالات کاملاً با موضوع تربیت‌بدنی و ورزش سر و کار داشتند، در حالی که بیشترین درصد پاسخ‌گویان در بخش مردان در سمت استاد دانشگاه بودند و ۲۵ درصد از کل پاسخ‌دهندگان هیچ‌گونه سابقه مدیریتی در ورزش کشور نداشتند. ۵۸ درصد پاسخ‌دهندگان بیشتر از چهار سال سابقه کار کارشناسی در موضوع ورزش داشتند. ۷۰ درصد از پاسخ‌گویان نیز از سابقه مدیریت در بخش تربیت‌بدنی آموزش و پرورش برخوردار

بودند که میزان سابقه ۵۷ درصد آنها بیشتر از چهار سال می‌رسیدا . ۱۱ درصد، بیشتر از چهار سال سابقه تدریس داشتند.

ب - بررسی توصیفی و استنباطی آرای پاسخ‌دهندگان درباره سؤالات بخش دوم پرسشنامه

جدول ۱، بررسی آرا و عقاید پاسخ‌دهندگان به مجموعه سؤالات بخش دوم پرسشنامه و همچنین اطلاعات آماری اختلاف زنان و مردان جامعه تحقیق با استفاده از آزمون آماری مجدور کای را نشان می‌دهد. چنانچه در جدول مشاهده می‌شود، با استفاده از آزمون آماری غیر پارامتریک مجدور کای، اختلاف نظر زنان و مردان جامعه تحقیق بررسی شده است. بنابر ضابطه تصمیم‌گیری، چنانچه $P < 0.01$ باشد، اختلاف نظر «عنی دار» اگر $P > 0.01$ باشد، اختلاف نظر «عنی دار» نیست.

جدول ۱- بررسی دیدگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص سوالات بخش دوم پرسشنامه

ادامه جدول ۱ - بررسی دلگاه های زنان و مردان پاسخدهنده در خصوص مسوالات بخش دوم پرسشنامه

ادامه جدول ۱ - برسی دیدگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص سوالات بخش دوم پرسشنامه

ردیف	سوال	اطلاعات آماری اختلاف نظر زنان و مردان جامعه تحقیق باسناده از آزمون آماری مجذورکاری									
		زنان					مردان				
		کامل	مخفف	کامل	مخفف	کامل	مخفف	کامل	مخفف	کامل	مخفف
۱۱	تفکیک، صرفه جویی در هزینه‌های پرستشی، اداری و سرمایه‌ای تربیت بدنه دانش آموزان را به دنیال دارد	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۲	تفکیک، امکان توسعهٔ پژوهی انسانی در حوزهٔ ستدادی، استسانی و شهرسنجانی ورزش دانش آموزی را پذیرهٔ مناسب تری فرموده است	۷۸/۷۲	۷۳/۶۵	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴
۱۳	تفکیک، منجر به تقویت پیشگیری و گزارش اولیای دانش آموزان به ورزش به ویژه ورزش دختران می‌شود	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴
۱۴	تفکیک، منجر به توجه بهتر مدیران واحدهای آموزشی به ویژه مدیران واحدهای آموزشی دختران به ورزش می‌شود	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴	۷۸/۷۰	۷۳/۶۴
۱۵	تفکیک، موجب توسعهٔ پژوهش و مطلب تربیت‌سانان های تربیت بدنه و کانون‌های ورزشی برای پسران و دختران می‌شود	۹۵/۸۲	۹۰/۰۰	۹۵/۸۲	۹۰/۰۰	۹۵/۸۲	۹۰/۰۰	۹۵/۸۲	۹۰/۰۰	۹۵/۸۲	۹۰/۰۰

ادامه جدول ۱ - بررسی دیدگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص سوالات بخش دوم پرسشنامه

ردیف	سوال	تصویف آرایی پاسخ‌دهنگان									
		مردان					زنان				
		ازدواج	درجه	سطح	کامل	کامل	مغلظم	کامل	کامل	مغلظم	مغلظم
	املاعات آماری اینفلات نظر زنان و مردان جامعه تحقیق بالسناده از آزمون آماری بندور کای										
۱۶	تفکیک، مدرج به توسعه فضاهای باسیسات و میدانی وزنشی به ویژه برای دختران دانش آموز می شود	تفکیک، استفاده پیشتر دختران دانش -	۰/۰۰۰	۲	۰/۰۳	۰/۷۷	۰/۷۸	۰/۴۰	۰/۱۹	۰/۷	۰/۷۸
۱۷	اموز را از قضاها و مکان‌های وزنشی موجود می سازد	اموز را از قضاها و مکان‌های وزنشی -	۰/۰۰۰	۲	۰/۱۳۲	۰/۷۶	۰/۷۸	۰/۷۵	۰/۷۶	۰/۷	۰/۷۸
۱۸	تفکیک، امکان حصول اهداف تربیت -	تفکیک، امکان حصول اهداف تربیت -	۰/۰۰۰	۲	۰/۱۳۲	۰/۷۶	۰/۷۸	۰/۷۷	۰/۷۸	۰/۷	۰/۷۸
۱۹	پاتفیک، فرصت تعامل و گفتگو در بیانه وزنش پارسی، مدیران امنیتی کل سازمان تربیت پیش در سطح کشور، استان‌ها و شهرستان‌هایه تحویل می‌گیرد	پاتفیک، فرصت تعامل و گفتگو در بیانه وزنش پارسی، مدیران امنیتی کل سازمان تربیت پیش در سطح کشور، استان‌ها و شهرستان‌هایه تحویل می‌گیرد	۰/۰۰۰	۲	۰/۷۶	۰/۷۸	۰/۷۸	۰/۷۸	۰/۷۸	۰/۷	۰/۷۸
۲۰	تفکیک، منجر به رشد هنجارهای (نورهای) بهداشتی، جسمانی و دروانی - حاصل از فعالیت‌های وزنشی دانش آموزی می شود	تفکیک، منجر به رشد هنجارهای (نورهای) بهداشتی، جسمانی و دروانی - حاصل از فعالیت‌های وزنشی دانش آموزی می شود	۰/۰۰۰	۲	۰/۷۶	۰/۷۸	۰/۷۸	۰/۷۸	۰/۷۸	۰/۷	۰/۷۸

ادامه جدول ۱- پرسی دیگاهای زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص سوالات پخش دوم پرسشنامه

توضیح آرای پاسخ‌دهنگان										اطلاعات آماری اخلاقی نظر زنان و مردان جامعه تحقیق بالسننه از آزمون آمادی محدودکاری									
مردان					زنان					زمان					مسؤل				
کامله	موافق	کامله	موافق	نمی‌نمی	کامله	موافق	کامله	موافق	نمی‌نمی	کامله	موافق	کامله	موافق	نمی‌نمی	سطح	احسال (P)	آزادی	درجہ	ازوشن
۷/۸	۷/۲۰	۷/۳۴	۷/۲۷	۷/۸۸	۷/۷۳	۷/۷	۷/۷	۷/۷	۷/۷	۷/۱	۷/۹	۷/۱۹	۷/۳۲	۷/۷۴	۷/۷۴	۷/۷۴	۲	۸/۲۹	۱۱
۷/۳	۷/۷	۷/۳۷	۷/۳۸	۷/۶۹	۷/۶۲	۷/۶	۷/۶	۷/۶	۷/۶	۷/۱	۷/۹	۷/۱۹	۷/۳۲	۷/۷۴	۷/۷۴	۷/۷۴	۲	۱۱/۸۵	۱۱
۷/۶	۷/۱۰	۷/۲۰	۷/۲۳	۷/۶۶	۷/۲۵	۷/۶	۷/۶	۷/۶	۷/۶	۷/۳	۷/۶	۷/۱۰	۷/۲۹	۷/۳۰	۷/۳۰	۷/۳۰	۰	۱۱/۴۰	۱۱
۷/۷	۷/۲۷	۷/۳۳	۷/۳۷	۷/۷۴	۷/۷۴	۷/۷	۷/۷	۷/۷	۷/۷	۷/۳	۷/۶	۷/۱۰	۷/۲۹	۷/۲۰	۷/۲۰	۷/۲۰	۰	۱۱/۴۰	۱۱

ادامه جدول ۱ - بررسی دیگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص سؤالات بخش دوم پرسشnaire

ردیف	سوال	اطلاعات آماری اختلاف نظر زنان و مردان جامعه تحقیق باسناهه از آزمون آماری مجذورکاری										تصویف آرای پاسخ‌دهنگان									
		مردان	زنان	مطعن	معاقلم	کامل	کامل	مطعن	معاقلم	موافق	نیست	مردان	زنان	مطعن	معاقلم	کامل	کامل	مطعن	معاقلم	موافق	نیست
۲۵	با تفکیک، همکاری اداره کل تربیت- پندتی پسران با قدر امیران مهای وزنشی و اداره کل تربیت بدنه دختران با این جمله وزرشی باخوان به مرائب بهتر می شود	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۰	۰	۷۴	۳۶	۷۴	۳۶	۷۴	۳۶	۷۴	۳۶
۲۶	با تفکیک، استثنای مالی، بودجه دی درادره کل از ساختار فقرانی و سایر ساختارهای موجود در سطح وزارت آموزش و پژوهش و ادارات کل آموزش و پژوهش استانها و ادارات آموزش و پژوهش شهرستانها به خوبی تقویت می شود	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۰	۰	۷۵	۲۵	۷۵	۲۵	۷۵	۲۵	۷۵	۲۵
۲۷	با تفکیک، تلاش دو اداره کل موجود خواهد شد تا سرانه وزرش داشت آموزش به نحو مطلوبی افزایش یابد	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۴	۲۶	۸۸	۱۱	۸۸	۱۱	۸۸	۱۱	۸۸	۱۱
۲۸	با تفکیک، امکان برآمدگیری تووجه و تقویت درس تربیت بدنه در واحد های آموزشی بهتر می شود	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۴	۲۶	۹۷	۵۴	۹۷	۵۴	۹۷	۵۴	۹۷	۵۴

ادامه جدول ۱ - پرسنی دیدگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص مسئولات بخش دوم پرسشنامه

ردیف	مسئل	اطلاعات آماری اختلاف نظر زنان و مردان جامعه تحقیق بالاستفاده از آزمون آماری مجذوب‌کاری									
		زنان					مردان				
		کامل‌آموزن	نیستم	کامل‌آموزن	نیستم	کامل‌آموزن	نیستم	کامل‌آموزن	نیستم	کامل‌آموزن	نیستم
۲۹	با تغییک، امکان برداشتمانی و احسای پژوهش‌های پیشتر در حوزه ورزش دانش آموزی مبسر می‌شود	۸۶/۷۷	۸۷/۷۷	۷۷/۷۹	۷۷/۷۹	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸
۳۰	با تغییک، نسبت بودجه پژوهش و تحقیقات ورزش دانش آموزی نسبت به سایر برنامه‌های ورزشی مثل مسابقات و... بشدت افزایش می‌یابد	۱۰۹/۰۱	۱۰۹/۰۱	۷۷/۷۴	۷۷/۷۴	۷۷/۷۴	۷۷/۷۴	۷۷/۷۴	۷۷/۷۴	۷۷/۷۴	۷۷/۷۴
۳۱	با تغییک، کیفیت برنامه‌های آموزش ضمیم خدمت، افزایش بودجه و تعداد دوره‌ها و تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها به نحو مطلوبی فراهم می‌شود	۸۶/۷۲	۸۶/۷۲	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸	۷۷/۷۸
۳۲	با تغییک، جایگاه ورزش فرهنگی در بخش ورزش دانش آموزی و در بخش ورزش کل کشور ورزش ترقی می‌شود	۱۰۱/۰۷	۱۰۱/۰۷	۷۷/۷۷	۷۷/۷۷	۷۷/۷۷	۷۷/۷۷	۷۷/۷۷	۷۷/۷۷	۷۷/۷۷	۷۷/۷۷
۳۳	با تغییک، حضور نیمه‌های ورزشی، پژوهشگران و کارشناسان ورزش دانش آموزی در میدان بین‌المللی مربوط به خودی تقویت می‌شود	۱۱۸/۰۸	۱۱۸/۰۸	۷۷/۷۵	۷۷/۷۵	۷۷/۷۶	۷۷/۷۶	۷۷/۷۶	۷۷/۷۶	۷۷/۷۶	۷۷/۷۶

ادامه جدول ۱ - بررسی دلگاه‌های زبان و مordan پایسته‌دهنده در خصوص سوالات بخش دوم پرسشنامه

ردیف	سوال	تصویف آرای پاسخ‌داده‌گان						
		مردان		زنان		آرزومند امارات مجندوارکی		
		کامل موافق	مطمن موافق	کامل موافق	مطمن موافق	کامل موافق	مطمن موافق	کامل موافق
۳۴	تفکیک، تأثیر منتبی بر زرین گسترش ورزش همگانی در بخش داشت آموزی ورزش همگانی در کل کشور دارد و بودجه و بشرایمدهای آنها را تصریحت می‌کند	۰	۱۰۰	۰	۷۵	۰/۲	۰/۲	۰/۲
۳۵	تفکیک، منجز به خلافیت و بروز نو- آرزوی هایی در تدوین درس تربیت بدنی توسعه معلمات ورزش می شود	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۲
۳۶	تفکیک، منجزر به چاپ و انتشار کتابهای کمک آموزش و راهنمای تدریس مناسب برای معلمات ورزش	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹
۳۷	کلیه دوره‌های می شود تفکیک، زمینه مناسب تألیف و تدوین کتابهای درسی ورزش در پایه‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی را به تحریر مطلوب می‌سازد	۹۲/۳۱	۰/۰۰	۰/۱۱	۰/۱۸	۰/۶۶	۰/۴۵	۰/۱۵

ادامه جدول ۱- بررسی دیدگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده‌ز خصوصی سوالات بخش دوم پرسش‌نماه

ادامه جدول ۱ - بررسی دیدگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص مسئولات بخش دوم پرسش‌نامه

ردیت	سوال	اطلاعات آماری اختلاف نظر زنان و مردان جامعه تحقیق پاسخ‌داده از آزمون آماری بین‌دورکای									
		تصویف آرای پاسخ‌دهنگان					مردان				
زنان					مردان						
		کامل موافق	متعارض موافق	متعارض نیست	کامل موافق	متعارض موافق	متعارض نیست	کامل موافق	متعارض موافق	کامل موافق	متعارض موافق
۲۲	با تذکیر، برگاری کنگره‌های علمی، کارگاه‌های تخصصی آسروزش ویژه ورزش دانش آموزی به لحاظ کمی و کیفی، بودجه‌ای، سازماندهی و ...	-	۰,۰۰۰	۰,۱۶۷	۰,۷۸۱	۰,۷۷۴	۰,۷۴	۰,۷۱	۰,۷۳۷	۰,۷۳۳	۰,۷۳
۲۳	با تذکیر، همکاری مراکز علمی کشور، دانشکده‌های تربیت بدنی استادان دانشگاه‌ها و ... با اداره‌های کل تربیت - پدینی دختران و پسران افراشی پیشتری می‌پابند	-	۰,۰۰۰	۰,۱۳۷	۰,۷۲۱	۰,۷۵۰	۰,۷۲۰	۰,۷۱۰	۰,۷۲۲	۰,۷۱۰	۰,۷۱۰
۲۴	با تذکیر، دخالت معافون پرورشی در همه سطوح وزارتی، استانی، شهرستانی واحد آموزشی و اعمال نظر ایشان بر زبانه‌های ورزشی بین‌المللی کاهش می‌پابند	۰,۱۴۹*	۰,۷۶۲	۰,۱۱۴	۰,۷۳	۰,۷۴	۰,۷۳۸	۰,۷۳۰	۰,۷۳۲	۰,۷۳۰	۰,۷۲
۲۵	تفکیر، زمینه سپارش و هدایت درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی توسعه معلم خاص ورزش را تقویت می‌کند	۰,۰/۷۳	۰,۹/۰۰۰	۰,۲	۰,۳	۰,۱	۰,۹	۰,۱۱	۰,۱۱	۰,۱۱	۰,۱۱

ادامه جدول ۱ - بررسی دیدگاه‌های زنان و مردان پاسخ‌دهنده در خصوص سؤالات بخش دوم پرسشنامه

توضیف آرای پاسخ‌دهنگان

سؤال										ردیف
اطلاعات آماری احتمال نظر روزانه و تحقیق باشگاهه از مودان جامعه تحقیق										
آزمون آماری معذورکاری										
مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	
کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	کاملاً موافق	
-	-	۰/۲۹	۰/۲۶	۰/۲۳	۰/۲۶	۰/۶۹	۰/۷۳	۰/۷۳	۰/۷۳	۴۲
۰/۲	-	۰/۴۱	۰/۲۱	۰/۲۱	۰/۱۴	۰/۸۳	۰/۷۳	۰/۷۳	۰/۷۳	۴۳
-	-	۰/۴۰	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۴	۰/۷۷	۰/۷۷	۰/۷۷	۰/۷۷	۴۴
										۴۵
										۴۶
										۴۷
										۴۸
										۴۹
										۵۰

= نهایا موردی است که در آن اختلاف نظر دیگر (زنان و مردان) جامعه تحقیق ممکن دارد.

= برای اطلاعات توصیفی پیشتر در خصوص این سؤال، به جدول ۴-۶ در اصل گردش مراجعه کنید.

بحث و بررسی و نتیجه‌گیری

افراد جامعه پژوهش، فراتر از سطح کارشناسی است، در ضمن ۷۳ درصد آنها در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی تا یکی از دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا پیش رفته‌اند. همچنین، ۷۱ درصد از پاسخ‌دهندگان بیشتر از ۳ سال سابقه مدیریت در بخش‌های مختلف ورزش کشور دارند. ۶۷ درصد از افراد پاسخ‌دهنده بیشتر از ۳ سال مدیریت تربیت بدنی آموزش و پرورش را عهده‌دار بوده‌اند.

هر دو گروه (زنان و مردان) جامعه تحقیق، ساختار برتر برای تشکیلات ورزش دانش‌آموزی را تأسیس سازمان ورزش دانش‌آموزی یا معاونت ورزش دانش‌آموزی می‌دانند، در حالی که دست‌اندرکاران وزارت آموزش و پرورش با ایجاد چنین نهادی در آموزش و پرورش موافق نیستند^۱ در نفی این موضوع، یکی از معاونان وزارت آموزش و پرورش می‌گوید: "تشکیل معاونت ورزش در سطح وزارت آموزش و پرورش، به صدا در آوردن شیپور از دهان گشاد آن است که نه اینکه مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه مشکلات جدیدی در نظام اداری با افزایش کاذب سازمان اداری نامتوازن و برنامه‌های ورزشی به صورت حرفه‌ای و به دور از اهداف پرورشی ایجاد خواهد نمود" (۱۰۱).

- به استناد نتایج پژوهش، بعد از اینکه اداره کل تربیت بدنی پیشین وزارت آموزش و پرورش به دو اداره کل تربیت بدنی پسران و دختران تقسیم شد، یکپارچگی نیروهای فعال در حوزه تربیت بدنی کشور از بین رفته است، چون با وجود آنکه بیشتر از ۷۰ درصد پاسخ‌دهندگان بیشتر از ۲ سال سابقه مدیریت در بخش ورزش دانش‌آموزی داشتند. ولی در ۴۸ سؤال از ۴۹ سؤال بخش دوم پرسشنامه، اختلاف نظر اساسی و معنی داری بین زنان و مردان جامعه ورزش به ویژه ورزش دانش‌آموزی در خصوص تفکیک یاد شده مشاهده می‌شود.

- یکی از دست‌اندرکاران وزارت آموزش و پرورش، مشکل اصلی ورزش دانش‌آموزش و پرورش را در آموزشگاه‌ها می‌داند و نیز "عدم برخورداری آن از یک سیستم جامع آموزشی و تربیتی" و "نه مشکل اداری و سازمانی آن" و بر همین سیاق بر قلم آورده‌اند^۲ بخش‌های اداری تربیت بدنی اعم از ستاد یا اجرا علی‌رغم برخوردار بودن از بیشترین اختیارات مالی و اجرایی از کمترین بهره‌دهی برخوردار

۱- نامه شماره ۱۴۰/۲۲۹۳۳ مورخ ۷۸/۱۲/۳ وزیر آموزش و پرورش (آفای مظفر) به رئیس جمهور و نامه شماره ۵۰۰/۲۴۶۷ مورخ ۷۶/۱۰/۱۵ معاون پرورشی وزارت آموزش و پرورش (آفای عبادی) به وزیر آموزش و پرورش.

بوده‌اند” (۱۰). همه این اظهار نظرها حاکی از آن است که این مقام مسئول، نیروهای بخش تربیت‌بدنی وزرات آموزش و پرورش را فاقد استعداد درونی و خلاقیت می‌داند و از همین رو ”جدا شدن ورزش از بخش پژوهشی” را ”به هیچ وجه به صلاح نمی‌داند. با این وجود، اختصاص بخشی از آرای پاسخ‌دهندگان به این دیدگاه جای سؤال دارد.

- در گذشته، وزیر سابق آموزش و پرورش به سازمان امور اداری و استخدامی کشور نوشتند: ”ایجاد حوزه معاونت ورزش در وزارت آموزش و پرورش مورد تأیید می‌باشد” (۷). بنابراین، ایجاد حوزه معاونت ورزش، اندیشه‌ای است که ریشه در گذشته‌های دور دارد و وزارت آموزش و پرورش در سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷، چند صباحی وجود آن را تجربه کرده‌است و با رونق آن، بعيد به نظر می‌رسد بخش‌های دیگر وزارت آموزش و پرورش آسیب بیند و اصولاً اگر جاذبه و نشاطی در فعالیت‌های ورزشی وجود دارد که مقام ارشد این وزارتخانه بدان اذعان کرده و چاشنی شدن آن را با فعالیت‌های پرورش ضروری می‌داند (۱۱)، در بخشی محصول تلاش و فعالیت نیروهای فعال در ورزش آموزش و پرورش است که در جایی، آنها را بی‌رغبت و کم تحرک معرفی کرده (۱۱) و در جای دیگری، آنها را فاقد استعداد درونی به شمار آورده‌است (۱۰).

- نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که سه ساختار تشکیلاتی برتر از سوی پاسخ‌دهندگان عبارتند از معاونت ورزش دانش‌آموزی با سه اداره کل ورزش مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه و پیش‌دانشگاهی، معاون ورزش دانش‌آموزی با دو اداره کل تربیت‌بدنی پسران و دختران و سازمان ورزش دانش‌آموزی که ریاست آن معاون وزیر آموزش و پرورش نیز می‌باشد.

این نتایج در حالی به دست آمده است که مسئول ارشد وزارت آموزش و پرورش ضمن اشاره به این نکته که حدود یک سال است از زمان تفکیک اداره کل تربیت‌بدنی می‌گذرد می‌نویسد: ”اینجانب معتقدم با بررسی این مشکلات در جلسات کارشناسی و ترمیم و اصلاح و تعیین تکلیف موارد مذکور توسط دستگاه‌های ذی ربط و با یک حرکت جدی و فعال و برنامه‌ریزی شده توسط مسئولان ذی ربط با توجه به آمادگی کافی که برای این کار وجود دارد، می‌توان وضعیت تربیت‌بدنی آموزش و پرورش را حتی با وجود یک اداره کل تربیت‌بدنی سامان داد و ارتقا بخشد. البته تبدیل اداره کل تربیت‌بدنی به یک مرکز مستقل با رده تشکیلاتی خاص زیر نظر مستقیم وزیر آموزش و پرورش نیز از جمله پیشنهادهای مطروحه در این زمینه می‌باشد“ (۱۱).

از این بخش از نامه مسئول ارشد وزارت آموزش و پرورش استنباط می‌شود که اولاً ایشان طی

گذشت یک سال و پس از بررسی‌های کامل تر و کارشناسی به این باور رسیده‌اند که می‌توان دو اداره‌کل تربیت‌بدنی را مجدداً در قالب یک اداره‌کل متمرکز ساخت. به علاوه، این امکان وجود دارد که حتی اداره‌کل تربیت‌بدنی مذکور را از مجموعهٔ معاونت پرورشی منفک ساخت، به صورتی که به عنوان یک اداره‌کل راساً زیر مجموعهٔ ساختارهای وزیر فرار گیرد. بدین ترتیب ایشان دیدگاه برخی از صاحب‌نظران را که معتقدند "جاداسازی تربیت‌بدنی از امور پرورشی موجب تهی کردن امور پرورشی و معنوی از شور و نشاط و تحرک و جاذبه‌های ورزشی و همچنین تهی کردن امور تربیت‌بدنی از مفاهیم معنوی و اخلاقی می‌شود و اجرای تصمیم جadasازی را لطمه‌ای بزرگ بر این‌گاه رسالت پرورشی و تربیتی در ابعاد مختلف می‌دانند" (۱۰) نفی می‌کنند.

- یکی از یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ۴۶ درصد از کل پاسخ‌دهندگان بر این باورند که تفکیک اداره‌کل تربیت‌بدنی پیشین وزارت آموزش و پرورش به دو اداره‌کل تربیت‌بدنی مقدمه‌ای برای ارتقای سطح ساختار و تشکیلات ورزش دانش‌آموزی است. ۳۷ درصد نیز مخالفت خود را با این موضوع ابراز داشته‌اند. متون موجود نیز حاکی از آن است که تحقق چنین امری در حال حاضر میسر نیست، چون ساختار برتر بعد از اداره‌کل در ردهٔ سازمانی، معاونت است که مسئولان وزارت آموزش و پرورش با صراحت با تأسیس معاونت ورزش در وزارت آموزش و پرورش مخالفت کرده‌اند (۱۱، ۱۰).

منابع و مأخذ

۱. آزادفدا، شیوا . "بررسی و تحلیل بودجه و اعتبارات فصل تربیت‌بدنی و امور جوانان"، پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم، ۱۳۷۵.
۲. الوانی، مهدی . "مدیریت عمومی"، تشرنی، چاپ دهم، تهران، ۱۳۷۶.
۳. "بررسی وضعیت جاری ورزش مدارس"، واحد پژوهش و تحقیق اداره‌کل تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش .
۴. سازمان امور اداری و استخدامی کشور، "مجموعهٔ هدف، وظایف و پست‌های سازمانی معاونت ورزش وزارت آموزش و پرورش"، به موجب تبصرهٔ ۲ مادهٔ ۸ قانون استخدام کشوری، خرداد ماه ۱۳۵۷.
۵. کریمی، جواد . "تاریخچهٔ تربیت‌بدنی"، مندرج در مجموعهٔ مقالات اولین کنگرهٔ علمی ورزشی مدارس کشور، انتشارات اداره‌کل تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۳.

۶. همتی‌زاد، مهرعلی . "بررسی و مقایسه ساختار تشکیلاتی سازمان تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی ایران و چند کشور جهان ارائه الگوی تشکیلاتی مناسب"، رساله دکترا، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران، ۱۳۷۵.
۷. نامه آقای محمدعلی نجفی (وزیر اسبق آموزش و پرورش) به شماره ۱۰۸۰/۱۰۰۰ مورخ ۷۶/۳/۴ به دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور.
۸. نامه شماره ۵۹۲۴/د مورخ ۷۶/۹/۱۰ دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور به وزیر آموزش و پرورش (آقای مظفر) مبنی بر موافقت سازمان مذکور با ایجاد معاونت ورزش.
۹. نامه شماره ۱۱/۱۸۳۴۸ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۴، دفتر رئیس جمهوری به جناب آقای مظفر.
۱۰. نامه شماره ۵۰۰/۲۴۶۷ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۵، معاون پرورشی (آقای عبادی) به آقای مظفر.
۱۱. نامه شماره ۱۴۰/۲۲۹۳۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۳ آقای مظفر به رئیس جمهور.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتمال جامع علوم انسانی